Nam admonere pt eum vt non renunciet. ſed non inuitum tenere. vt ¶ Propinqs. s. di. lxxxix. decẽter. Jo. extra de renunc. literas. l.

Quod autem a voto. hic queritur an alicui liceat diſcedere a voto. et in hac queſtione magiſter diſtinguit ꝙ aliud eſt votum conceptum corde ore ſimpliciter pronunciare. et aliud eſt obligatione aliqua ſubſequente ſe reum obnoxium facere. ſed tamen quocũqꝫ modo iſtorum modorum quis voueat non licet ei recedere a voto quo ad deum. ſed quo ad ecclẽiam licet ei a primo voto recedere. ſꝫ nõ a ſecũdo. ſꝫ mirũ videt cũ hoc ſit pctm quo ad deũ quare ecclẽia illud toleraret cũ ſᵐ ſit laqueũ inicere talibꝰ ⁊ decipere aĩas eoꝝ. ꝙ nõ ẽ faciẽdũ. vt. xvij. q. i. de viduis. cũ dñs ipſe noluerit facere differentiã inter iuramentũ ⁊ ſimplicem loquelã. vt. xxij. q. v. iuramẽti. Poteſt melius diſtingui inter deliberatõnẽ et voluntatẽ ⁊ votũ. ſꝫ quis recedit a deliberatõe nõ peccat mortaliter. ſi quis autem recedit a ꝓpoſito qd firme fixerat in animo ſuo peccat ſed venialiter ſecundũ quoſdam. ut extra de vo. et vo. redemp. literaturam. ſm vero hug. peccat talis mortaliter ac ſi verbis vouiſſet. ut. ĩ. e. q. bona. ſꝫ a voto qd verbis exprimitur ſiue cũ ſolẽnitate ſiue ſine ea nõ licꝫ recedere ſine mortali pctõ ſm omnes. vt extra qui cleri. vel vo. rurſus. lꝫ alexander videatur dicere ꝙ poſt votũ ſimplex poſſit ꝯtrahi mrĩmonium. vt ex̃ q̃ cle. vel vo. veniẽs. ſꝫ illud intelligas de ꝯpatiua pmiſſione. Johannes.

Sunt quedã. debemꝰ. vt ad fidẽ fũdã et gñaliter ad oĩa illa ſine quibꝫ homo ſaluari nõ pt. de quibꝫ dẽtur de pe. di. ij. caritas.

b ¶ Niſi. vt ꝯtinẽtiam. xxxij. q. i. integritas.

c ¶ Promittiꝰ. ar. ꝙ ex nuda ꝓ

nõ pt aliquẽ ordĩare ꝺ ſuis ꝓpinqs vel amicis ſine voluntate fratrũ.

Incipit cauſa decimaſeptima

Quidam preſbiter infirmitate grauatus ſe fieri velle monachum dixit. eccleſiam et beneficia ĩ manu aduocati renunciauit. poſtquã conualuit mox ſe futurum monachum negauit. eccleſiam et beneficium repoſcit. ¶ Hinc pmũ queritᵉ vtrum reus voto teneatur. an liceat ei a ꝓpoſito ſui cordis diſcedẽ. ¶ Sc̃do an eccleſia ⁊ bñficiũ ei reddẽda ſunt. q̃ prius libera voluntate refutauit. ¶ Tercĩo ſi ꝯtigiſſꝫ eũ ſe ⁊ ſua monaſterio tradidiſſe. an licẽtia abbatis licerꝫ ei ad ꝓpria redire. ¶ Quarto ſi ſine licentia abbatis retro abierit an ſua ſibi ab abbate reddenda ſint.

qo pª

Quod autem a voto diſcedere non liceat multis auctoritatibus ꝓbatur. Ait eñ ꝓpha vouete ⁊ reddite dño deo veſtro ¶ Itẽ aug. Que deo vouẽtur neccͥo reddũtur

Sunt quedã que etiã nõ vouentes debemus. quedã etiã q̃ niſi voueri mus nõ debemus. ſꝫ poſtꝗ̃ ea deo ꝓmittimus neceſſario reddẽ ꝯſtringimur. ¶ Itẽ iero. ¶ De eodem.

Uouẽtibꝫ deo ꝯgitatẽ nõ ſolum nubere ſꝫ etiã velle dãnabile ẽ. ¶ Itẽ greg. in li. regiſtri.

Eſt dignus ſupplicio qui ſeipſum a voto reſiliẽs deo ſubtrahit.

Ananias deo pecunias vouerat q̃s poſt diaboli victus ꝑſuaſione ſubtraxit. ſꝫ qua morte mulctatus eſt ſcis. Si ergo ille mortis ꝑiculo dignus fuit q̃ eos quos dederat nũmos deo abſtulit. cõſidera q̃nto ꝑiculo in dĩuo iudicĩo dignus eris. q̃ nõ nũmos ſꝫ temetipm omĩpotenti deo ſub monachico hitu deuoueras ſubtraxiſti. ¶ Idem ſup ezechielẽ. Añ dei oculos cadũt q̃ bona q̃ concipiũt agere recuſant.

Qui bona agũt ſi meliora agẽ deliberãt et poſt deliberata nõ faciũt lꝫ in bonis ꝑ̃oribꝫ ꝑſeuerarent in conſpectu dei tñ ceciderint ex deliberatõe. Itẽ ſũt qui cũcta relinquere ⁊ dei ſuicio ſe ſubdẽ ⁊ freno caſtitatis ſe reſtringẽ deliberãt. ſed cũ poſt caſtitatẽ alios cecidiſſe cõſpiciũt ſe retrahẽdo meritũ ꝑdunt. ¶ Si ergo poſt votũ quiſqꝫ neceſſario cogitur ſoluere qd vouit. ſi vouẽtibꝫ nõ ſolũ nubẽ ſꝫ etiã velle dãnabile ẽ. ptꝫ ꝙ ſacdos iſte ad executionẽ ſui voti cogẽdus ẽ. et nõ ſolum nõ fieri ſꝫ etiã velle monachũ nõ fieri ſibi dãnabile eſt. Qd aũt inter vouẽtes iſte cõputãdus eſt patꝫ ex ꝟbis aug. dicẽtis. Dixi ꝯfitebor ⁊ tu remiſiſti ⁊c̃. Magna dei pietas vt ad ſolã ꝓmiſſionẽ dimittat peccata. Nõdũ eñ ꝓnũciat ore ⁊ tñ iã deus audit in corde. votum enim ꝓ ope reputatur ¶ Sic ergo ꝓpha inter vouentes reputatur qꝛ dixit. ego cõfitebor. ſic ⁊ iſte inter eoſdeꝫ ꝯputãdus ẽ. qꝛ dixit fiã monachꝰ. ¶ His ita reſpõdetur. aliud ẽ ꝓpoſitũ cordis corde ꝯcipe et etiã ore ꝓnũciare. aliud ẽ ſbſequẽdi obligatõne ſe reum voti facẽ. qꝛ ergo iſte ꝓpoſituꝫ ſui cordis ore ſimpliciter enũciauit. nõ aũt monaſterio ã abbati ſe tradidit nec ꝓmiſſionẽ ſcripſit neq̃quam reus voti habebitur. ¶ Un̄ alexander papa. ij. ait.

Nõ cogitur aliquis in monaſterio manẽ niſi ꝓfeſſionẽ fecerit.

Conſaldꝰ p̃ſbiter infirmitate quondam feruore paſſionis p̃ſſus monachũ ſe fieri ꝓmiſit. nec tñ monaſterio aut abbati ſe tradidit. nec promiſſionem ſcripſit.

qo IIª

Sed beneficium eccleſie in manu aduocati refutauit. At poſtꝗ̃ conualuit. mox monachũ ſe fieri

miſſiõe quis tenet. vt. xij. q. i. ſcimꝰ. et. q. ij. quicũqꝫ ſuffragio. xxvij. q. i. c. ij. ¶ Cõſtringimur. niſi fortius vinculum ſupueniat. xxvij. di. ſi vir. niſi tale ſit illud qd pẽdeat de alieno arbitrio vt ſit vnꝰ ꝯiugatus ꝓmittat ꝯtinẽtiam nõ tenet. vt. xxvij. q. ij. ſi tu. Itẽ votũ aliqd abſtinẽtie nõ pt vxor facẽ ſine viro. xxxiij. q. v. manifeſtum. nec monachus ſine abbate. xx. q. iiij. monachis. Item filius impubes ſine voluntate patris. vt. xx. q. ij. c. i. et. ij. nec ſuꝰ ſine volũtate dñi. vt. liiij. di. ex antiquis.

Ananias. de ſᵒ habes. xij. q. i. dilectiſſimis.

b ¶ Temetipum. ar. ꝙ maior ẽ alienatõ ꝑſone q̃ rei. ſic. xij. q. i. ꝑ̃cipiꝰ

Qui bona agunt. matrimonij. ſ.

k ¶ Si meliora. id eſt continere.

l ¶ Deliberant. firmit ꝓponẽdo et tũc ſm hug. peccant mortalit. ſecundũ alios venialiter.

m ¶ Ceciderit. in ꝓprie ſcꝫ ab eo ꝙ nõ habẽt. vt ibi. cadẽt a latere tuo mille.

n ¶ Si g. ꝓnũciat. obligat q̃s ex ſolo ꝓpoito cõdis qd. h. admittit.

Conſaldus. in ſᵒ. c. ẽmiat ꝑma queſtio et intitulatur ſc̃da. an poſſit quis repetere bñficiũ cui r̃nũciauit. et dicendũ eſt ꝙ ſic. qꝛ nõ renũciauit ꝓut d̃buit et in paſſione corporis renunciauit. ar. xxij. q. ij. ne quis.

p ¶ Aduocati. ar. ẽ ſᵒ ꝙ illicita r̃nũciacõ nõ ꝑiudicat alicui. vt. vi. q. iij. deniqꝫ. ⁊. ff. d̃ offi. legatꝰ. ⁊. C. d̃ defen. ciuitatũ. l. vl. ar. ꝯẽ. ex̃ de renunc. ꝙ ĩ dubijs.

q ¶ Refutauit. d̃ ſᵒ dixi. vi. q. iij. deniqꝫ. ſꝫ ſi r̃nũciaſſꝫ in manu p̃lati ſui tenet renunciatio niſi tunc tpis non fuiſſꝫ ꝯpos ſui. ut ex̃ de ſucceſ. ab inteſt. c. iij. ſed cui iſtoꝝ incũbit ꝓbatõ. vel illi q̃ dicit ꝙ fuerat compos. vel illi qui dicit ꝙ nõ erat cõpos. ar. ꝙ illi qui dic̃ ꝙ ꝯpos erat. vt. iij. q. ix. ĩdicas. It qꝛ nõ ẽ ꝑ̃ſumendum de ſpõtanea

renunciatōe· vt extra de remin· ſup hoc· ff· de ꝓba· cum de idebito· ar· ↄtra ex̄ ꝺ ſucceſ· ab iteſ· cū dilcūs· C· ꝺ codi· nec codicillos· ℞ñ· ci qui dicit incūbit ꝓbatō· vt· ff· de ꝓba· ei qui dic̄ incūbit· ⁊ ꝓbat ſtulticia p verba ꝓferētis· vt ex̄ de ſucceſ· ab inteſta· c· cū dilcūs· in parte deciſa· et· xciiij· di· legimus· in pñ· Jo̅h̅s· ſed an ſufficiat ꝓbare renūciatōnē vel teneatur ꝓbare ſpōtaneā querit̄· videtur ꝙ ad duo

eſſe cum non poſſit aliter experiri aſpitatem ordinis niſi induat ha- bitū et qꝺ dicit hic nō ꝑſtetur· intellige cū effectu et vt cū nō poſſit f ☙ Aut liber· p iſtꝺ captiū vidꝫ ſoluta q̄o ſi vxorat⁹ ſe et reicere· ſua tradidit religioni ſine licētia vxoris· et poſtea repetitur ab vxo- re vtrū ſint ei res ſue reſtituēde· ſꝫ ꝺꝫ ꝙ ſic· vel intelligitur de tali li- bero qui eſt aſtrictus alicui curie·

teneatur ad renū- ciatōnē ⁊ ſpontaneā· ar· ꝑdictoꝝ iuriū in q̄bꝫ ſatis ſꝫ innuitur· b·

a ☙ Anni· alibi datur biennīū· vt· xix· q· iij· monaſteriis· alibi triennīū· vt· ī· e· ſi quis incognit⁹· vt ex̄ de reg̃· c· i· ſed ꝑt breuiter dici ꝙ ideo diuſa tp̄a ſtatuūtur· ad oſtendendū ꝙ ſunt arbitraria· vel dic ꝙ clericus ignotus ⁊ laicus not⁹ p biennīū ꝓbabūtur· ſꝫ clericus notus p ānum· ſi tñ clericus not⁹ ſtatim voluerit conuerti admittitur· vt ex̄ de regu· ad apoſtolicam·

b ☙ Bñficiū· nunquid clericus qui fuit in ꝓbatōe p ānū poſt ānū debꝫ rpetere beneficia ſua cū cleric⁹ non niſi p tres ſeptimanas poſſit abeē ab ecc̄ia· vt· vij· q· i· ſi q̄s in cleō· vel vſqꝫ ad ſex menſes· vt ex̄ de cle· nō reſi· ex tue ſed dic vt notaui· xxvij· q· ij· deſpōſatā· Jo· ſꝫ ꝺ ſꝫ q̄d iuris ſit in queſtionibus notaui· b·

Nos ⁊c̄· nauigaſti· ſic nauigans ſe ſubicit variis ꝑiculis nec ꝓprio motu regitur ſed ventis· ſic habēs vxorem·

c ☙ Sciēs· g̃ ſi ſciuiſſet ꝙ votū ſimplex fecerat peccaſſꝫ ip̄a mortaliter qꝺ verū ē· ſic et alter q̄ impediuiſſet votū illius· vt· xxxij· q· ij hoc ſanctū· et ē ſi· ex̄ de eo qui duxit in ma· quā polluit p adul· ꝓpoſitū·

Si quis· habit⁹· g̃ tp̄e ꝓbatōnis erit in habitu ꝑori· vt· liiij· di· legē· ⁊· liiij· di· multos· et ex̄ qui cle· vel vo· ſuper eo· ꝓbabilius tñ vidꝫ ꝙ in habitu monachali ꝺbeat

negauit· Quapꝓpter qꝛ et beati benedicti regula ⁊ ꝑcipue patris et ꝑdeceſſoris nr̄i ſci gregorij ꝑp̄e canonica inſtitutō interdicit monachū ante vnius anni ꝓbatōnē effici iudicamus et ap̄lica auc̄tate ꝑcipi⁹· vt ꝑfatus ꝑſb̄r bñficium et altaria recipiat habeat et quiete detineat·

☙ Jtē aug̃· ad bonifaciū comitem

Vxor poſt ꝓpoſitū ↄtinētie ducta dimitti nō debet·

Nos nouimus nos teſtes ſum⁹ ꝙ oīes actus publicos quibꝫ occupatus eras relinquere cupiebas· et te in ociū ſanctū cōferre atqꝫ in ea vita viuere in qua ſui dei monachi viuūt· Cū ergo te eſſe in hoc ꝓpoſito gauderemus nauigaſti vxorem duxiſti· ſi cōiugē nō haberes dicerem tibi qꝺ et tubanis diximus vt in caſtitate ↄtinēter viueres· ſed vt te ad iſtā vitā nō exhorter cōiunx ē impedimēto ſine cuius ↄſenſu continēter tibi viuē non licet· qꝛ et ſi tu illā poſt illa ꝟba tubanēſia ducere nō debueras· illa tñ nichil eorū ſciens innocēter tibi ⁊ ſimpliciter nupſit· ☙ Ecce iſte corde ↄcepit ſe monachū fieri ⁊ ore ꝓnūciauit ſe velle in ociū ſanctū cōferre· nō tñ poſtea coactus ē ſuſcipe qꝺ corde cōcepit et ore ꝓnūciauit· Auc̄tas illa alexādri ſecuta inſtitutōnem beati gregorij ⁊ bñdicti abbatis ꝓbādis annum indulget ſꝫ tñ notis· incognitis vero triennīū cōceditur· ☙ Vñ in toletano ↄcilio·

Nullus q̄ incognitus ē monachicū habitū ſumat añ ꝓbatōꝫ triennij

Si quis incognitus monaſteriū ingredi voluerit ante triennīū monachi habitus nō ꝑſtetur· et ſi infra tres ānos ā ſuus ā liber vel colonus queratur a dño ſuo reddatur ei cū omnibꝫ q̄ attulit· ſide tñ accepta de impunitate· ſi aūt infra triēnīū nō fuerit req̄ſitus poſtea q̄ri nō ꝑt· niſi ſit tam lōge ꝙ inueniri nō poſſit·

Q III

Quod autem queritur an poſt traditionem ſit ei ſas cū licētia abbatis ad propria redire facile monſtratur nō poſſe fieri· Jpſum enī redire crimioſū ē· Qui aūt manifeſto

facinori deſinit obuiaē cū ꝑt ↄſentit hic aūt nō ſolū nō obuiat ſꝫ etiā ꝑmittendo fautor exiſtit· Nō ergo lꝫ abbati dare licentiā alicui retro abeunti· nec itaqꝫ illi lꝫ retrorſū abire· quia ex quo ſemel ſe abbati ſubiecit abſqꝫ eius permiſſione nichil agere poteſt·

Q IIII

Si autem ſine licentia abbatis de monaſterio diſceſſerit· queritur vtrū ſua ſint ei reddenda vel non· ſed poſſeſſiones et res ecc̄ie traditas quolibet modo alienari nec abbati nec alicui licet· ☙ Vnde ſimachus ꝑp̄a· Poſſeſſiones q̄s vnuſquiſqꝫ ⁊c̄· Et iterum·

Honore priuetur qui de iure ecc̄ie aliquid alienare ꝑſumpſerit·

Quicūqꝫ epoꝝ ꝑſb̄roꝝ diaconoꝝ oblit⁹ dei et hui⁹ ꝺcreti immemor in ↄſtitutū omittēs ꝑdiū ecc̄ie magnū vl̄ exiguū· vl̄ q̄cq̄ ꝺ iure eccleſie alienaē tēptauit· ⁊ donator ⁊ alienator ⁊ vēditor honoris ſui amiſſiōe mulctetur ☙ Greg̃· ātennō ſb̄-

Nulla ratō ꝑmittit· diacono vt ꝓpriis cuiuſq̄ vſibꝫ applicetur· qꝺ ꝓ omīū vtilitate datū eē ꝺnoſcit̄· ☙ Jtē ambro· in libro de pn̄ia·

Qui reuocādum putat qꝺ eccleſie ↄtulit ſacrilegiū cōmittit·

Sunt qui opes ſuas tumultuario metis impulſu nō iudicio ꝑpetuo vbi ecc̄ie ↄtulerūt poſtea reuocādas putauerūt· quibꝫ nec prima merces grata ē nec ſc̄da· qꝛ nec ꝑma iudiciū habuit ⁊ ſc̄da habuit ſacrilegiū· Sūt quos penituit opes ſuas diuiſiſſe paupibꝫ· ſic eos q̄ penitētiā agūt ſꝫ ſolū timere oꝑtet ne ipſius penitētie agāt penitentiam·

☙ Jtē greg̃· ſabino ſubdiacono·

Qui locis ſacris derelicta retinere ↄtendit ſacrilegiū cōmittit·

Sacrilegiū ⁊ ↄtra legē ē ſi q̄s qꝺ venerabilibꝫ locis relinq̄tur praue volūtatis ſtudiis tēptauerit ſuis ↄpendiis retinere· ☙ Jtem luci⁹ ep̄s oībꝫ ep̄is·

Sacrilegi iudicātur q̄ ecc̄ie facultates alienant·

Omnes ecc̄ie raptores atqꝫ ſuarū facultatū alienatores a liminibꝫ eiuſdē matris ecc̄ie anathematizam⁹ ap̄lica auc̄tate pellim⁹

g ☙ Triēnīū· ſꝫ cū iſte ſeruus fecerit furtum ſui corpis quō rem furtiuam vſucapit triennio cū nec ſpacō lōgi tp̄is poſſit ſeruus fugitiu⁹ ꝑſcribi· vt· C· de ſuis ſu· l· i· ℞ñ· in ſꝫ ē fauor ecc̄ie· poſſꝫ tñ dici ꝙ ecc̄ia debꝫ recōpēſare dānū dño· xiiij· q· vi· cōpimus· conſimilis fauor ē· ī· e· q· iiij· queſti·

h ☙ Longe· ex ſꝫ vidꝫ ꝙ tantū poſt triēnīū currat vel tñ a tp̄e ſcie· alij dic̄t ꝙ cūrit a tp̄e ꝓbatōis· vt dixi· liiij· di· ſi ſeruus·

Queſtio· iiij·

Si autem· hic querit̄ an monacho recedenti reddenda ſint que ſua fuerunt· et dicendum eſt ꝙ non· xix· q· iij· quia ingredientibus· et· s· ꝓx· q· vi· de lapſis· et in auten· de mo· §· ſi vēo relinquēs· ſi tñ timetur de eius ſeuicia pn̄t mōachi pmittē vt ſua tollat· vt· ī· e· q· iiij· §· vl·

Quicūqꝫ· ↄſtitutū· i· ↄꝛ ſꝫ ↄſtitutū· vl̄ pomē ꝓprie· incidit enī in penā· ſꝫ ſi ſtatī reſtituerꝫ ecc̄ie ef fugēt penā· vt ex̄ de re· ec· nō alie· ſi quis ꝑſb̄roꝝ· ⁊· xij· q· ij· non licet·

i ☙ Vel exiguū· at· g̃ ꝓ alienatōne rei modice ꝺponitur aliquis ⁊ ſic ē ar· ↄtra· xij· q· ij· terrulas· et ex̄ ꝺ dona· c· iij· ſꝫ intelligas ſꝫ tale exiguū ꝙ tñ vtile eſt ecc̄ie· Jtē i huiuſ modi alienatōne valde attēdenda eſt ↄſuetudo ⁊ lex mūicipaliſ· vt ex̄ ꝺ dona· c· iij· et· ff· ꝙ vi· ā clā· l· ꝓhibē· §· nō tñ·

Sunt q̄ opeſ· ꝑpetuo· q̄ſi diceret nō iudicō diſcretōis qꝺ illꝺ eſſꝫ ꝑpetuū· naꝫ ñ ſit ꝑpetuū nullū

Q̃o 3ᵃ et 4ᵃ

dicitur vt .ſ. de ſpe. di. i. diuorcium. et. ff. de re. iur. l. quicquid. ⁊. xxii. q. i. patus. et ē h̄ ar. ꝙ ſi aliq̃s emittat votū ꝓprio quodam impulſu animi ꝙ teneatur illud obſuare. ſ; ſi aliq̃s ꝓpter alioꝝ impulſū vel clamorē aliq̃d emiſit tūc ſecus. vt. xxii. q. iiii. vnuſquiſq;. nam electio fcā ab alioꝝ impulſū nō val;. vt viii. q. i. ſi ergo. ſiſr libertas. ff. qui et a quibus ma. li. non fiant. l. ſi priuatus.

a ¶ Nec ꝑma. id eſt ꝑmum fcm̄ ex quo debuit mereri mercedem.

b ¶ Nec ſm. ſcilicet reuocā.

c ¶ Agūt. i. penitent ꝙ dederunt

d ¶ Penitētiam. q: penitēt ⁊ dolēt qd̄ dederūt pauꝑib⁹. ⁊ de illo dolore ſine penitentia pn̄iam agent.

Sacrilegiu;. q: h̄ fit mentio de ſacrilegio. Quid ſit ſacrilegium videamus. Sacrilegiū magiſtralit̄ varijs modis deſcribit̄. vno modo ſic ſcilic; ſacrilegium ē ſacre rei violatio ſiue in ſe ſiue in alio. et h̄ appellatur ſacra res ſiue res ipſa ſacra ſiue ipa ꝑſona ecc̄iaſtica. alio modo deſcribitur ſic. ſacrilegiū ē publici iur̄ trāſgreſſio. Quid aūt ſit ius publicū hēs. s. di. i. ius publicū. largius tamen quandoq; d: cōmittē ſacrilegiū q̃ diſputat de iudicō principis. vel cū dies ſolēnis violatur. vel cū legib⁹ ſiue canonibus reuerētia nō impendit̄. Cōmittitur autē tribus modis ſacrilegiū. vl' cū ſacrū de ſacro vel ſacrū de nō ſacro uel nō ſacrū de ſacro aufertur. vt. ſ. e. quiſquis. imponit̄ autem ꝓ ſacrilego qn̄q; ſpūalis pena vt ſi cōmittitur in ꝑſona ecc̄iaſtica q: talis ipo iure eſt excōicatus. vt. ſ. e. ſi q̃s ſuadēte. ſ; ſi in re ecc̄ie fit ſacrilegiū tūc poſt trinā āmonitōe; ē excōicād⁹. vt. ſ. e. ſi q̃s domū. Itē imponit̄ pena pecuniaria qn̄q; maior qn̄q; minor. vt. ſ. e. quiſquis. et. c. ſi q̃s cōtūax. ſcd̄m lege; duꝛior pena impoitur ꝓ ſacrilegio. vt. ff. ad. l. iul. pecul. ſacrilegii. Si q̄ras cui danda ſit pena q̃ debetur ꝓ ſacrilegio. dicas ꝙ ſi ꝑſone fcā ē iniuria ipi ꝑſone ꝑſtāda eſt. vt ex̄ de ſen. ex. prochianos. et. c. graue. ſi rei fcā ē iniuria tūc ipi rei ꝑſtāda ē. vt. ſ. e. ſi q̃s in atrio. et ex̄ de ſi. de h̄ aūt.

Omnes. anathematizam⁹. vid: h̄ ꝙ oēs ſacrilegi ⁊ dilapidatores ſint ipſo iure excōicati. vt. xi. q. iii. canonica. et ex̄ de ſen. ex. cōqueſti. ar. cōtra. ſ. e. q̃ſquis. et. c. ſeq̄nti. vbi d: ꝙ ſint excōicādi ñ reſipiſcāt. Rn̄. violatores ecc̄iaꝝ ipo iure ſunt excōicati ſ; non alij. vel dic ꝙ ſi in cōſecratōne vel cū datur res ecc̄ie fert ep̄s ſn̄iam excōicatōis ꝙ q̃cunq; violētia; fecerit in re tali ſit excōmūicatus. tūc dicerē ꝙ ſtati eſſ; excōicatus nō rōne ſacrilegij ſed rōne ſn̄ie dudū late. vt. xxiiii. q. i. c. i. et. ij. et ex̄ de ſen. ex. a nobis vt dic ꝙ refert an ꝑpa h̄ v̄ba ꝓferat i cōſtituēdo uel ſn̄ando. ſi ꝓferat ea cōſtituēdo tūc nō ē excōicat⁹ q̃ rapit res ecc̄ie. ſi aūt ſentētiādo ꝓ

damnamus atq; ſacrilegos eſſe iudicamus. et nō ſolū eos ſ; oēs cōſentientes eis. quia non ſolum qui faciunt rei iudicantur ſed etiā qui facientib; conſentiūt. par enim pena faciētes ⁊ cōſentiētes cōprehendit. ¶ Itē nicolaus ꝑpa omibus epis.

Excōicetur qui cōfinia ecc̄ie frangit

Sicut antiq̄tus. teptauerit. a ſanctis patrib; ſtatutū eſt ſtatuimus vt maior eccleſia per circuitum q̄dragīta paſſus habeat. capelle vero vel minores eccleſie trigīta. Qui aūt cōfinia ea; cōfringere temptauerit aut ꝑſonam hominis vel bona eius inde ſubtraxerit. niſi publicus latro erit quouſq; emendet ⁊ niſi qd̄ rapuerat reddat excōmunicetur. ¶ Item ex cōcilio triburienſi.

Soluant altario q̃ ꝓ emūnitate ecc̄ie emēdantur.

Si q̃s in atrio eccleſie pugna; cōmittit aut homicidiū fecerit quicq̃d ꝓ emūitate violata emēdandū ē altario ſoluat̄. cuiuſcūq; fuēit illa ecc̄ia. ¶ Item aug. ad bonifaciū.

Non liceat alicui homine; vel aliq̃d de eccleſia rapere.

Miror quomodo tam ſubito fidei murum aries ruperit inimici. Noui enī qua religione ecc̄iam dei ſemper fis veneratus. quo inſtigante facere auſus es hominem de eccleſia rapuiſti. Tuus ſi de tuo amico forte preſumeret fugitiuus poſſ; ꝓculdubio interceſſoris cauſa veniam ꝓmereri. Ergo ſi amicus attēditur cur deus offenditur. ſed ⁊ ſi de poteſtate preſumitur nabuchodonoſoꝛ regem intende. qui cauſa ſupbie in bouem eſt ex homine cōmutatus. atq; a regno ſuo ꝓfugus recedēs. non ante regnū recepit quā cōuerſus deū predicauit. Nō vt confundā te h̄ ſcribo ſed vt filiū cariſſimū moneo. Ecc̄ie ergo illeſū reuoca quē irreligioſiſſime rapuiſti. Oblatō vero domus tue a clericis ne ſuſcipiatur interdixi. cōmunionēq; tibi interdico donec pacta ꝓ auſib; vel errore a me diffinita tibimet penitētia tpe ordinato ꝓ hoc facto corde contrito et humiliato digne offeras ſacrificiū deo. ¶ Itē ex libro capitularium.

Fugiente ad ecc̄iam nemo audeat abſtrahē.

Reum ad ecc̄iam. fugiētē nemo abſtrahē audeat neq; inde donare ad pena; vel ad mortem ut honoꝛ ecc̄ie cōſeruet̄. ſ; rectores ecc̄ie pacem ⁊ vitā ⁊ mēbra obtinē ſtudeāt. tn̄ legitime componat qd̄ iniq̄ fecit. ¶ Item gelaſius victori cōſtātino martino feliciſſimo ſereno ⁊ thimotheo epiſcopis.

Ab ecc̄ie arceatur ingreſſu qui aliquē violēter de ecc̄ia rapuit.

Frater ⁊ coepus noſter ephiphanius ſua nobis relatōne ſuggeſſit benenatū ⁊ maurū beneuētane municipes ciuitatis in cōtumelia; religionis acerba nimis ⁊ plectibili cōtumelia ꝓſiluiſſe. qui cōfugiente; ad ecc̄ie ſepta curialem ſuū nec illic quidē tutu; ā de iniūria ſua ſecuru;

fert talia v̄ba tūc ē excōicatus. vel dic ꝙ ſi cōſuetudo loci h; ꝙ tales ſint excōicati tūc ita ſuādā ē. q: cōſuetudo ē optima iuris interpres. ex̄ de v̄. ſig. c. abbate.

Cōſentiūt. coopērādo. vt ex̄ de ſen. ex. nup. ſ; pone ꝙ aliq̃s ꝑcuſſit clericū ⁊ ego ratū habeo nunq̃d ſū excōicatus. vid: ꝙ ſic. q: nō ſolū in cōtractib; ſ; in maleficijs ratihabitō mādato cōpatur. vt ex̄ d' reſti. ſpol. cū ad ſedē. in fi. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. ſ; et ſi cū quis. nā nō ſolum de cōſilio ſ; etiā d' voluntate aliquis tenetur. i. q. iiij. q: ꝑſulatus. imo qui ꝑt reſiſtē et nō reſiſtit excōmicatus ē. vt ex̄ de ſen. ex. quāte. Rn̄. ſi noie meo quis ꝑcutiat aliū ibi ratihabitō mādato cōpat'. alias nō. ut. ff. de neg. g. ſi pupilli. §. Item querit'.

Sicut. paſſ⁹. paſſ⁹ ut ait iſido. ē meſura. v. pedu;. pes eſt ſpaciū. xv. digitoꝝ.

¶ Trigīta. illd̄ tn̄ nō ten; i capellis q̃ ſūt. ſ. ābitu; caſtelloꝝ vbi ꝓpt loci āguſtiā nō poteſt iſtud obſeruari. vt. ſ. e. q̃s q̃s. et. c. queſti.

t ¶ Niſi public⁹. et nocturn⁹ depopulatoꝛ agrorum hij ſoli excipiunt' ſm ius canonicū. licet leges plures ꝑſonas excipiāt. vt extra de emu. ec. iter. leges enī excipiūt homicidas adulteros. raptores virginu;. ſed ſcd̄m canones raptores v̄ginum tuti ſūt i ecc̄ia. ut. xxxvi. q. i. de raptoribus.

Si q̃s. altario. h̄ habet ꝙ pecunia reſtituitur illi loci in cuius ignominia; data eſt. xxvij. q. i. ſi q̃s rapuerit. et extra de ſi. d' h̄ et innocētius dic ꝙ cū pena dupli reddetur. vt extra de ſimo. audiuimus. vt in auten. de ſanct. epis. ſed neq;. et. ff. de calū. et gn̄aliter. §. illud. ar. cōtra ex̄ de ſimo. veniēs. ſ; illud eſt diſpenſatō

Miror. aries. i. impet⁹ dyabolice ſuggeſtiōis ad ſimilitudinem arietis inſtrumēti vnde frangitur murus.

n ¶ Si amicus attenditur. id eſt exauditur.

o ¶ In bouē. i. in bouinā mentē. vt. xxiij. q. iiij. nabuchodonoſor.

p ¶ Oblatō. h̄ ē in deteſtatōem ipſius crimis ꝙ nō ſolū ipe ſ; etiā familia eius ꝓhibetur a ſac̄ris. ſic. xc. di. oblatōes. ⁊. xij. q. ij. de viro. et extra de ſpō. nō ē vobis. Jo.

Reum. vel ad mortem. ſed cōnunq̃d poterit poſtea accuſari iſte de illo crimine. ſi non poteſt ḡ crimina manebūt impunita ꝙ eſſe nō d;. ut ex̄ de ſen. ex. vt fame. et ſic ꝑuilegiū ecc̄ie erit multis occaſio delīquēdi. ꝓpter h̄ dicunt quidā ꝙ a quolib; ꝑt accuſari poſtea ꝑterꝙ ab illo q̃ ꝓmiſit ipunitatē. ſed q̃ ſic rñder; nitit̄ cōt̄ ꝑuilegiū ecc̄iarū qd̄ ē iiuſtū vel hēticū ē. vt. xxij. di. oēs. ad q̃d enī impetraret ecc̄ia ei vitā ſi poſtea ꝓ eodē crimie decapitaret̄. dicas ḡ ꝙ h̄ ē ꝑuilegiū ecc̄ie ꝙ talis amō nec vitā nec mēbrū ꝑdat. ſ; ꝙ al's pecūialr̄ ſatiſfaciet. vl' ſi h̄ ñ ꝑt ſuiat ei ppetuo quē leſit. vt. xxxvi. q. i. de raptorib;.

Frater. nec enī. ex̄ de

eſſe dimiſerūt auſi irruptōne teme-
rarie mentis admittere q̄ nec pote-
ſtatibus quidē nec ꝑncipibꝫ vnq̄ꝫ li
cuit perpetrare vt hominē in ſanctu
arijs ↄſtitutum captata ſacerdotis
abſentia reluctantē reclamantēq̄ꝫ
violenter abſtrahēt · quos quantū
nobis ſua ſuggeſtione patefecit me
rito indignos eſſe ſacra ↄmunione
iudicauit · et ſi reuera tāti facinoꝛis
cōſtat admiſſum nr̄a etiam auc̄tas
ī hac parte ↄſentit · Nec em̄ iure ad
ſupplicādū debet admitti ubi admit
tere ſacrilegiū nō dubitauit · Null9
etenim intra limina tāte veneratōi
deputata vtrumq̄ꝫ ſibi licere exiſti-
met ꝑ ſue voluntatis arbitrio vt et
humilitatē ſibi vendicet ⁊ furorem
Et ideo fratres cariſſimi ſupᵃdictos
ſi manifeſta reos facit conqueſtio
ab omnibus prochiaꝝ nr̄aꝝ ecc̄ijs
nr̄e p̄ceptōis auc̄tate ꝓhibite · vt
nō ſolū hij qui iniuriā ſcōꝝ locorū
ꝓſiluiſſe ꝓbātur · merito ↄſequātur
ꝑ facti ſui q̄litate vindictā · verum
etiā ceteri a tali p̄ſumptōe vltōis
iſtius timoꝛe reuocentur ¶ Idem
epiphanio ep̄o Eccleſiaꝝ non eſt
dignus ingreſſu qui eas violat ·
Ad ep̄os cūctos direxim9 iuſſi
onē vt eos q̄ ecc̄ias violaſſe
ꝓhibetur acceſſu eaꝝ indicēt eſſe in
dignos ¶ Itē pius papa
Qui eccleſiā deuaſtat vel eius ſacdo-
tē inſeq̄tur ſac̄legus iudicat̄ ·
Sicut qui ecc̄iam dei vaſtat ⁊
eius p̄dia ⁊ donaria ſpoliat et inua-
dit fit ſacrilegus · ſic ille qui eius ſa-
cerdotes inſequitur ſacrilegus iudi
catur · Non ergo graui9 pcc̄m ē foꝛ
nicatio q̄ꝫ ſacrilegiū · et ſicut maius
pcc̄m eſt qd̄ in deo ↄmittitur q̄ꝫ qd̄
in homine · ſic grauius ē ſacrilegiū
agere q̄ꝫ foꝛnicari ¶ Itē vrban9
papa Qua pena feriūtur q̄ celeſtiū
dedicata vſibus p̄dia vexare ·
Attēden temptauerint
dum eſt omnibus ne p̄dia vſibus ſe
cretorum celeſtium dedicata a qui
buſdā irruētibꝫ vexētur · qd̄ ſi quis
fecerit poſt debite vltōnis acrimo-
niam q̄ erga ſacrilegos iure ꝓmen-
da ē ꝑpetua dānetur infamia ⁊ car
ceri tradat̄ · ā exilio ꝑpetue deporta
tōnis fuetur ¶ Itē igīnus papa
Si quis ecc̄iam ¶ De eodē
igne cōbuſſerit · xxv · ānis pe-
niteat ⁊ eā ſedule reſtituat · ⁊ p̄ciū
reſtituat paupibꝫ ¶ Item clemēs
papa Iude ſilis ꝓbatur qui oꝛna
Si forte mēta ſurripit ecc̄ie
quiſpiā preſbr̄ ſiue diaconus
ſacrarij ſindonē vel velū ſubtracta
vēdiderit iude ſcariothi ſimilis exti-
mabitur · qui ꝓpter cupiditatē fece
rit hoc opus nouerit ſe ſupᵃdicti iu-
de penā ſuſcepturū ¶ Item anacle
tus Sacrilegiū facit qui eccleſie
Qui rapit pecuniam ſurripit
pecuniā ꝓximi ſui iniquitatē
opatur · qui aūt pecuniā vel res ec
cleſie abſtulerit ſacrilegium facit ·
¶ Itē ex penitētiali theodori De
Pecunia ecc̄iaſtica fura eodē
ta vel rapta reddat̄ in q̄dru-
plū · populi vero duplicetur · Si q̄s
aliq̄d de miniſterio ſcē ecc̄ie furat9
fuerit · vij · ānis peniteat · iij · in pane
et aqua ¶ Itē ex penitētiali roma
Si quis cle- no De eodē
ric9 furtū fecerit capitale id
eſt q̄drupedē vel domū fregerit aut
quālibꝫ rem melioꝛis p̄ſidij vel p̄cij
furatus fuerit · vij · ānis peniteat · lai
cus · v · Si q̄s aūt d̄ minoribꝫ ſemel
aut bis furtū fecerit reddat ꝓximo
ſuo · et vno anno peniteat in pane ⁊
aqua · et ſi reddere nō potuerit trib9
annis peniteat ¶ Itē ex concilio
ylerdenſi Segregetur ab ecc̄ia cleri-
cus q̄ ſuū vel diſcipᵘlm ad ecc̄iā fugi
Nullus cle entē v̄berat̄ p̄ſūit
ricoꝝ ſuū ā diſcipulū ſuū fu-
gientē ad ecc̄iam extrahere audeat

vſuris · quia fruſtra -q̄ ſacrilegus in nulla eccleſia erit tutus cum i
a ¶ Ab om̄ibus ar- eccleſiam delinquat · vt · ī · c · ꝓximo · q̄ quidā
ↄcedunt · vnde ſi aliquis furtū vel ſacrilegium fecerit in eccleſia illū
non debet tueri eccleſia cū in eccleſiam deliquerit · vt · ī · c · ꝓx · tamē
decē · extra · de emu · ec · inter · tantum duas p̄ſonas excipit ·
b ¶ Auctoritate · ſed quid opatur hic auctoritas vel ↄfirmatō pape
cum illud p̄ ſe fa-
cere potuerint ·
Rn̄ · confirmatio
tria opat̄ · preſtat
em̄ ipſi facto ma-
iorem auctoritatē
vt · xi · di · quis ne-
ſciat Item ſi quid
eſt inualidum ſup
plet ei9 confirma
tō · vt ex̄ de trāſ
act · c · i · Item q̄
ſine eius licentia
non poteſt retra-
ctari illud quod ip
ſe confirmauit · ex
tra de ↄfir · vtili ·
vel inuti · c · ij · Jo ·
Sicut qui ec
cleſiam · gra
uius eſt · hic vid̄
q̄ mai9 ſit pcc̄m
ſacrilegiū q̄ꝫ adul
teriū · et ſic eſt cō
tra · xxxij · q · vij ·
quid in omnibus ·
ſed ibi ſolutū eſt ·
Item nonne ho-
micidium eſt ma-
ius ſacrilegio · ſed
intelligas q̄ hic
dicitur in eadem
ſpecie facti · nam
homicidium quod
fit in clerico ma-
ius ē q̄ꝫ illud quod
fit i laico · q̄ꝛ vnū
eſt ſacrilegium a-
liud nō · ſimiliter
quod fit in ſancti-
moniali eſt mai9
q̄ꝫ illud quod fit i
alia muliere ·
c ¶ Maius · ſic · x-
xij · q · i · omne · et
· c · mouet ·
Attendendū
eſt · poſt de-
bite · hec v̄ba ſū-
pta ſunt a lege q̄
eſt · xvi · q · i · § no-
uarum ·
f ¶ Et carceri · q̄
eccleſia habꝫ car
cerem et infligit
penam relegatio
nis · vt · ij · q · i · in p̄
mis · Item habes
hic q̄ diuerſe pe-
ne infliguntur a-
licui pro eodem
delicto · vt · xxi · q ·
· v · c · iij · ⁊ · xvi · q ·
· i · et · e · q · vij · con
ſtitutōneſ · contra
id quod eſt extra
de iudi · at ſi cleri-
ci · et extra ut lite
non conteſta · q̄m
frequenter · in fine · et quia lex dicit q̄ vnum delictum non debet va-
Arijs extimatōnibus coherceri · ff · de pe · l · ſanctio ·
Si forte · ſubtractum · tamen epiſcopus cum tali poteſt diſpenſa
re · s · l · di · ſi quis preſbiter · i ¶ Penam · ſcilicet eternam ·
Qui rapit · ſacrilegium · alibi dicitur q̄ facit homicidium · vt · xij ·

N · q · ij · qui criſti · et · c · qui abſtulerit ·
Nullus · aut flagellare · poſſunt tamen magiſtri et parentes et e-
piſcopi moderate caſtigare · vt · xxiij · q · v · c · i · in ſi · ſimiliter vir vxo-
rem · vt notaui · vij · q · i · ſicut alterius · et prelatus ſubditum · vt · xxiij ·
· q · iiij · foꝛte · in ſi · ſed dominus habet in ſeruo pleniſſimā cohertōem ·
vſufructuari9 modicā · vt · ff · de vſufruct · locū · et · l · § et ſicuti · in ſi · pa
tronus autem in
libertum habet le
uem cohertionē ·
vt · ff · de iniur̄ · pre
toꝛ · § · preterea · §
nōne magiſter vl̄
epiſcop9 intra ec
cleſiam poteſt v̄-
berare clericū cū
epiſcopus iudicet
intra eccleſiam ·
vt · ij · q · ij · prece-
ptum · et in iudi-
cijs epiſcoporum
interueniūt verbe
ra · vt · xxiij · q · v ·
· c · i · in ſi · § dic q̄
cauſa odij nō d̄bꝫ
eum expellere de
eccleſia · q̄ꝛ ſi ma-
giſter nō ꝑcutiat
diſcipulū ex odio
non incidit in ca-
nonem · vt extra
de ſen · ex · ſup eo ·
l ¶ Mutuam · ho
die tales mitten-
di ſunt ad curiā ·
niſi ſint impube-
res vel reg̃lares ·
vt extra · e · t · ſup
eo · vel loquitur d̄
ↄmuniter viuēti-
bus qui cum mo-
dū non excedunt
iudicio in eo p̄nt
abſolui ab ep̄o ·
vt extra de vi · et
ho · cleri · quoniā
et extra qui cleri ·
vel vo · c · i · et ex̄
de ſen · ex · ex teno
re · in fine · vel hoc
ideo quia ↄmūio
materiam diſcoꝛ-
die generat̄ ſolꝫ ·
vt · ff · d̄ · l · ij · cū pa
ter · § · dulciſſimis ·
vnde abundan-
tius eſt illis ꝓui-
dendum · q̄a vbi
maius periculum
magis ↄſulendū
eſt · ut · ff · de car · e
dict · l · i · § · ſed et ſi
quis ·
m ¶ Dignitas · q̄ꝛ
ſecūdum dignita-
tem punitur ali-
quis · vt · xlv · di ·
cum beatus ·
Si quis con-
tumax · ad-
herentibꝫ · eodē
gaudēt p̄uilegio
cum ſacris · vt · ff ·
de rei ven · qui re-
ligioſis · et eſt ſile
xliiij · di · § · i · Jo ·
o ¶ Componat · s · e · ſi quis in atrio · dicitur q̄ ecc̄ie dabit · ſed dic q̄
ſatis dicitur ecc̄ie dari cum datur p̄lato eccleſie · alie pene ſtatuūtur
ī · e · quiſquis · ſed dic q̄ pene ſūt arbitrarie et ſecūdum ↄſuetudinem
locoꝝ loquūtur · vel dic melius q̄ ſi quis violat emunitatem nullum
damnum faciendo ſoluit ſolidos nonīgentos · ſed ſi dammum aliquod

fecerit ſolum triplum ꝓ emunitate et dampnum nouies ·vt·ꝭ·c· quiſquis in ſi· alias incipit· ſi quis domum·

Q Viſquis· ad quos· id eſt quibꝫ competit querela· et loquitur de ipſis iudicibꝫ· et dicit ꝙ iudicibꝫ iſtius querele tm̄ ſit ſoluendum ſcilicet· xxx· ꝓ emunitate violata· nam aliā penā preſtabit iniuriam paſſo ꝭ·c·xx·

b Domus· ſcꝫ clericoꝝ· nā domus alie nō debēt eſſe infra ambitū eccīe· vt· xij· q· i· nulla·

c Arma· ḡ ſi clericus arma ferēs verberetur non incidet in canonem verberans· extra de ſen· ex· cū non ab homine· et extra de ſen· ex· vt fame· et· xvi· q· i· gn̄aliter· hꝫ tamē non ē verum niſi poſt trinā āmonitōnē reuerti voluerint ad clerum vt extra de ſentē· ex· in audientia· et extra ꝺ ſen· ex· ſi vero aliquis· q: nec clericus poteſt bn̄ficio illius canonis ſi ꝗs ſua ſponte renūciare· vt ex̄ de ſentē· ex· ɔtingit· hꝫ tamen intelligo qn̄ ex cā leuitatis induit arma vel abicit habitum clericalem vt tunc non ſtatim perdat priuilegium· aliud eſt ſi penit⁹ apoſtataret vt ſi fiat miles vel vxorē ducat· tunc dico eū ipſo facto perdere priuilegium· ut ·lxxxiiij· di· quiſquis·

d Eccīaſticis· vt ſunt cōuerſi et penitentes templarij ꝛ hoſpitalarij qui gaudent ꝑuilegio clericali· vt· xxvij· q· i· vt lex· et· xi· q· i· aliꝺ et extra de ſentē· excō· parrochianos· et· xij· q· i· duo ſunt·

e Vel n̄ ſacꝝ· lex tamen dicit ꝙ in hꝫ caſu nō committat ſacīlegium ſed tātum furtū· vt· ff· ad· l· iuli· pecul· l· diuus· ꝭ illud non tenet·

f Nouies· quid eſt ḡ ꝙ ꝺi· inſtit· de act· ꝭ· omnes· vbi dicit̄ ꝙ nulla pena debꝫ excedere penā quadrupli· Rn̄· nō debet iudex excedere penam quadrupli niſi vbi in iure inuenitur ꝙ poſſit excedi· q: q̄ndoꝗ

aut flagellare ꝓſumat· qꝺ ſi fecerit donec digne peniteat a loco cui honorem nō dedit ſegregetur· Si qui vero clerici in mutuā cedē ꝓrupint ꝓut dignitas officiorum in tali exceſſu ɔtumeliam ꝓtulerit a pōtifice diſtrictius vindicetur· ¶ Item ex ɔcilio triburienſi· **Qui de atrio vel porticibꝫ eccīe fugientē abſtraxerit excōicetur·**

S I quis cōtumax vel ſupbus timore dei vł reuerentiā ſcāꝝ eccīaꝝ nō habuerit· ꝛ fugientē ſeruū ſuū vel quē ipſe ꝓſecutus fuerit de atrio eccīe vel de porticibꝫ quomodolibꝫ eccīe adherētibꝫ ꝑ vim abſtraxerit ꝓ emunitate nongentos ſolidos componat· et ipſe publica penitētia iuxta iudiciū epī mulctetur· ¶ Sacrilegium eſt ergo quotiēs quis ſacrū violat vel auferendo ſacrū de ſacro vel ſacrū de nō ſacro vel nō ſacrū de ſacro ꝺz etiā ſacrilegiū ɔmittē· qui violentas et impias manus in clerū iniecerit· porro ipm̄ ſacrilegiū duplicē ɔtinet penā· pecuniariā videlicet et excōicatōis· pecunia eis ꝑſoluenda eſt ad quos querimonia ſacrilegij ꝑtinet· ¶ Unde iohēs papa· viij· ſcribit om̄ibꝫ epīs· **De multiplici genere ſacrilegij et pena eius·**

Q Viſquis inuētus fuerit reus ſacrilegij epīs vel abbatibus ſiue perſonis ad quos q̄rimonia ſacrilegij iuſte ꝑtinuerit· xxx· libras examinati argēti ꝛ puriſſimi cōponat· Sacrilegiū cōmittitur ſi quis infregerit eccīam vel· xxx· eccīaſticos paſſus q̄ in circuitu eccīe vel domos q̄ infra ꝑdcōs paſſus fuerint aliquid inde diripiēdo vel auferendo· ſeu qui iniuriā facit vel oblatōēs rerū intulerit clericis arma nō ferētibus vel monachis ſiue deo deuotis om̄ibuſꝗ eccīaſticis ꝑſonis· capelle que ſūt infra ambitū muroꝝ caſtelloꝝ non ponuntur in hac· xxx· paſſuum obſuatōne· Similiter ſacrilegiū cōmittitur auferēdo ſacrū de ſacro vel nō ſacrum de ſacro ſiue ſacrū de nō ſacro· Idem· ¶ Si quis domū dei violauēit ꝛ aliqua ſine licentia illius cui ɔmiſſa eſſe dinoſcitur inde abſtulēit· vel eccīaſticis perſonis iniuriā fecerit donec in ɔuētu āmonit⁹ legitie ſatiſfaciat ſciat ſe ɔmūione ꝑuatū eſſe· Si vero poſt ſcdam ꝛ terciā ɔuentōnē corā epō ſatiſfacere detractauerit ſacrilegij ꝑiculo ab om̄ibꝫ obnoxius teneat̄· ita vt ſcdum apłm nemini fidelium miſceat̄· ¶ Idē· ibꝫ q̄ mōſteria ꝛ loca deo dicata ꝛ eccīas infringūt· et depoſita vel alia quelibet exinde abſtraxerint dampnū nouies ɔponant· et emūitatē triplicent ꝛ velut ſacrilegi canonice ſentētie ſubigant̄· ¶ Itē alexāder ꝑpa· ij· **Niſi canonice iudicatū epm̄ qui ɔphēderit laic⁹ excōicetur·**

S I quis deinceps ꝑoꝝ aut cuiuſlibet dignitatis vel cuiuſcūꝗ ordinis laicoꝝ epm̄ ɔphenderit ꝑcuſſerit aut aliqua vi a ꝓpria ſede expulerit· niſi forte iudicatū canonice auctores ꝛ coopatores tanti ſceleris anathematizentur ꝛ bona eoꝝ eccīe ipſius iuri perpetuo tradantur· Si vero in preſbrm vel in quēcunꝗ inferiorū graduū clericū hꝫ eadē ꝓſūpſerit canonice penitētie atꝗ depoſitōi ſubiacebit· ſi cōtumax fuerit excōicetur· ¶ Item nicolaus ꝑpa thadoni archiepo mediolanēſi· **Flagellatores pſbroꝝ poſt terciā āmonitōem ſi nō reſipuerint excōmunicentur·**

D E pſbroꝝ flagellatoribus ꝛ occiſoribꝫ ꝑdonibus ſcꝫ qui ſeculari brachio minime cohercētur· iuxta ꝑceptū dn̄i placuit vt frater no amore ɔueniātur· ſecūdo ac tercio· qui reqſiti ſi te nō audierint cōuenīēte eccīa eos ſacra cōmunione ꝑuari· atꝗ ſi in ſua obſtinatōe permanentes ſacꝺotalia monita forte cōtēpſerint ab eccīe ɔpage ſub anathematis interditōe reſecari licētiā tribuimus· Quos etiā reſipiſcētes tandē digna ſatiſfactōne ꝑmiſſa in gremio ſcē matris eccīe reuocare noueris poſſe· ¶ Ex ɔcil· triburiēſi·

U T pſbri nō vadant niſi ſtola vel orario induti· et ſi in itinē ſpolientur vel vulnerētur ā occidantur nō ſtola veſtiti· ſimplici emendatōne ſua ſoluātur· ſi autē cum ſtola triplici· ¶ Item ex quinto libro capitularium·

extenditur in vndecuplum· vt· xij· q· ij· in legibꝫ et· c· cum deuotiſſimam· et ſolue vt ibi ·triplex pena qua punitur ſacrilegus q: iudici dabit· xxx· libras· Item dampnū nouies cōponet et emunitatē tripliciter· ſimiliter corpalem penā ſuſtinebit· vt· s· e· attēdēdum· Io·

g Tripliciter· ecce·

S I quis prioꝝ· i· notabilium·

i Iudicatū· i· depoſitū qꝺ tm̄ verū ē ſi eſt īcorrigibilis· ut ex̄ de iudic̄· cū nō ab homine· xi· q· i· petimus· et· xxvij· q· i· ſi homo· quidam tamē ex hoc loco dixerūt ꝙ ſi quis iniecerit manus violentas in clericū excōicatū ꝙ non eſſꝫ excommūicat⁹ ꝑ id qꝺ legitur· xxiij· q· v· excōicatorum· ꝙ non credo·

k Tradant̄· ecce pena illoꝝ qui iniciunt manus in epm̄· ſic· xxvij· q· i· ſi quis rapuerit aliam penam adicit innocentius· extra de penis· in quibuſdam·

l Atꝗ depoſitōi· ar· ꝙ eccīa ꝑt deponere laicum· vt· xi· q· i· nullus epīs· et· xxxij· q· v· ꝑceptum· Io·

D E pſbroꝝ· q̄ ſecł̄ari· ḡ ſeculāris iudex ī hijs enormibus criminibus primo habet cohertionem deinde eccīaſtic⁹ iudex· vt· xxiij· q· v· ſūt quedā· qꝺ falſū eſt· ut ex̄ de iudici· cū non ab homine· b· Itē hꝫ patet ꝙ ſecularis ꝑtas et eccīaſtica ſibi debēt mutuū ꝑſtare auxiliū· vt xcvi· di· cū ad verum· et· xxxij· di· eos qui· et ·xvij· di· non licuit·

m Premiſſa· ar· ꝙ excōicatus primo ꝺbeat ſatiſfacere q̄ abſoluat᷑ vt hic· ꝛ· xi· q· iij· excellētiſſimus· in fi· et· xxiij· q· viij· ſi quis membrorū· et· c· peſſimā· ex̄ de iur̄· pa· relatū· ar· ɔtra· ex̄ de ſen· ex· ꝑ tuas· ſo· aut excōicat᷑ ꝗs ꝓ cōtumacia aut ꝓ ꝺlicto· ſi ꝓ cōtumacia tūc ꝑſtita cautōe abſoluet̄· ſi pro delicto et illud euidēs eſt nō prius abſoluetur q̄ ſatiſfacerit ſic diſtinguit̄ ex̄ de ṽ· ſig· ex pte· ēte ſemp excōicatur ꝗs ꝓ ɔtūacia

ſed illa quinq; pueniunt ex delicto ut innuit illa decretalis· ex parte· niſi
ipſo iure incidat in canonem· vt· ꝫ·e·q·iiij·ſi quis ſuadente·
Qui ſubdiaconū·preſbiterū·quid de hac pena fieri debeat ha=
bes extra de pe·c·ij· =cam·ꝫ quid ſpectat ad impatorē impo
Qui occiderit publi= nere alicui publicā penitentiā·dic ꝙ im=
perator inſtruit quid iudex eccleſiaſticus facturus ſit ſicut econuerſo
vt·v·q·vi· dela=
tori·

SI quis· hoc
nomine ſi q̄s
etiam femine cō=
tinentur·vt·ff· de
·v̄·ſig·l·i·femina
enim bene incidit
in hūc canonem·
ut extra de ſentē·
ex·mulieres·
d Quod in cle=
ricum· etiā pſal=
miſtā qui clericus
di·xxi·di·cleros·
et etiā in alias ec
cleſiaſticas pſo=
nas·vt notaui· s·
·c·quiſquis·
e Manus·idem
ſi pedes vel ſi ſpu
at vel fundat ſu=
per eū aquam a=
liud dico ſi rūpat
veſtimēta ſua ꝫ idē
credo ⁊ tūc q: vi=
olentia fit perſone
et q: que religio=
ſis·⁊c·ff·d̄ rei vē·
que religioſis· ab
hac regula multi
caſus excipiūtur
vt impuberes et
qui iocoſa leuita=
te ſe pcutiunt ·et
cū magiſter diſci
pulum pcutit ·vt
ext·e·c·i·Itē cuꝫ
clauſtrales pcuti
unt ſe·extra·e·cū
illorū·Itē cū ho=
ſtiarius rōne offi=
cij ſui aliquē ver=
berat·vel cū ali=
quis officialis ar=
cet aliquē a tur=
ba· vel cū aliquis
defendēdo ſe pcu
tit clericuꝫ·vel cū
inuenit clericū cū
vxore matre ſo=
rore filia·hos ca=
ſus habes ext ·e·
ſi vero·Itē mulie
res et debiles pſo
ne excipiūtur· vt
extra·e·mulieres·
Itē ipi plati lici=
te pcutiunt cleri=
cos ſuos vel alij
clerici de mādato
ipſorū·vt extra·e·
ex tenore·Item
quamdiu habes i
inimicicias· vt ex=
tra·e· de cetero·
Itē excipiunt illi
qui leueꝫ iniuriam
fecerunt clerico·
vt extra·e·pueit·
f Subiaceat·
iſte canon eſt late
ſnie ⁊ ille ex̄ d̄ fal
ſa· ab falſariorū·

Pro graduū varietate mulctētur
qui clericos occidūt

QVi ſub
diaconū occiderit trecentos
ſolidos cōponat·qui diaconū qua=
dringentos· qui preſbrm ſexcētos
qui epm nōgentos·qui monachum
q̄dringētos· Itē ex eodē libro·
ſexto· De eodem·
QVi occiderit monachū ꝗ cle=
ricū relinquat arma et deo in mona
ſterio ſuiat cunctis diebꝫ vite ſue·
nunꝗ reuerſurꝰ ad ſeculū·et p·vij·
annos publicam penitētiam agat·
Itē innocētius ppa ſecundus·

Qui clericū pcuſſerit excōmūicet·
et nō niſi a romano pontifice abſol=
uatur·

SI quis ſuadente
diabolo huius ſacrilegij cri=
men incurrerit ꝙ in clericū vel mo=
nachum violentas manus iniecerit
anathatis vinculo ſbiaceat· et nul
lus epoꝝ illū preſumat abſoluē·niſi
mortis vrgēte piculo donec apl'ico
conſpectui pſentetur ⁊ eius manda=
tum ſuſcipiat· Qui autē de eccia
vi aliqueꝫ exemerit vel in ipa eccia
vel loco vel cultu ſacerdotibꝫ et mi=
niſtris aliq̄d iniurie importauerit·
adinſtar publici crimīs et leſe ma=
ieſtatis accuſabitur·et ꝯuictus ſiue
ꝯfeſſus capitali ſentētia a rectoribꝫ
puīncie ferietur·ſicut in pmo libro
codicis legitur·titl'o de epis ⁊ cleri=
cis·lege· Si quis in hoc genus ſa=
crilegij prupit·⁊ in dig·titl'o ad·l·
iuliā repetūdaꝝ leg· vi· Cōmittūt
etiam ſacrilegiū qui contra d̄ine le=
gis ſcitatē ꝗ neſciēdo cōmittūt ꝗ ne
gligēdo violāt ꝗ offendunt·aut qui
de pncipali iudicio diſputāt dubi=
tātes an is dignus ſit quē pnceps
elegerit·vel qui intra puīciā in qua
puīciales ⁊ ciues habētur· officium
gerende ac ſuſcipiēde āminiſtratio
nis deſiderāt·ut li·ix·cod·titl'o d̄ cri
mine ſacrilegij· Similiter de iudicō
ſummi pontificis alicui diſputare n̄
licet· Vnde nicolaus papa om=
nibus epis·

Nemini ē pmiſſum de
ſedis apoſtolice iudicō iudicare vel
eius ſententiā retractare·

NEmini de ſedis aplice iudicio
iudicare ꝗ illius ſentētiā retractare
pmiſſum eſt videliceꝫ pter romane
eccie pmatum xpi munere in beato
petro apoſtolo diuinitus collatum·
Sacrilegij q̄ꝫ reatū incurrit qui
iudeis publica officia committit·
Vnde in toletano ꝯcilio· iiij·le=
git·

Sacrilegiū faciūt qui iudeis
committunt publica officia·

COnſtituit ſcm ꝯciliū ut iudei
aut hij q̄ ex iudeis ſūt officia pub=
lica nullatenus appetāt·q: ſub hac
occaſione xpianis iniuriā faciunt·
Ideoq; iudices puīciaꝝ cū ſacer=
dotibꝫ eoꝝ ſurreptōnes fraudulen=
ter relictas ſuſpēdāt et officia pub
lica eos agē nō pmittant· Si quis
aūt hoc pmiſerit velut in ſacrileguꝫ
excōicatō pferatur ⁊ is qui ſurrep
ſerit publicis cedibus deputetur·
Verū ne reuerētia religionis do=
minos ſuo iure fraudaret ſi famuli
ad eccie ſepta cōfugiētes inde ne=
quaꝗ abſtraherētur ſacris canoni
bus ē inſtitutū· vt pſtito a dn̄o ſa=
crāmēto impūitatis ei etiā reddant
inuiti· Vn̄ gelaſiꝰ ppa ſcribit bo
nifacio epo·

Poſt preſtitā ſecu
ritateꝫ ſui reſtituātur dn̄is q̄
ad ecciam ꝯfugiūt·

MEtuētes
dn̄os famuli ſi ad eccie ſepta cōfu=
gerint interceſſionē debēt querere·
nō latebras·ne hec ipa pſūptio tar
ditatis temeritatem augeat remi=
tendi·filius etēm nr̄ vir ſpectabilis
petrus queritur ſuū ſuū in eccia ſci
clemētis diutius ꝯmorari·cui cū de
putaſſet ſacramenta preſtari aſſerit
illū egredi nulla ratōne voluiſſe·et
ideo directus ſupdictꝰ hō de pſenti
cū eo quē elegeris eſſe mittēdū·cū
de impūitate eius ſacramēta pbue=
rit eū ſtatim faciet ad dn̄m modis
omnibꝰ remeare·Nā ſi in hac pui=
cacia forte extiterit· poſt ſacramtū
ſibi pſtitū reddat inuitꝰ· Idē iohi
epo vienēſi·

Poſt ſecuritatē ac=
ceptā ad rōnem reddēdā fugitiui
ab eccia exire cogātur·

VXor
felicis ⁊ filie romam q: ſic ꝯ=
portuit peruenerūt·ſiquideꝫ hūc ipm
pmū ſe ad barbaroꝝ baſilicā trāſ=
ferenteꝫ·ſecq; bonas cās habere ia=
ctantē egredi ſub hac ꝯditōne pre
cipimus·ut ſi actus ſuos fideliter
et ratōnabiliter allegaret·nil pſus

extra de loca·ex ſcripto·et vbicūq; quis ipſo facto incidit in ſentētiā
et·xxiiij·q·i·c·i·et·ij·Io· =magiſter errauit in nomine huius tituli·
g Si repetundaruꝫ·= ꝫ illd̄ inuenit·ff·ad·l·iul·pecul·ſacrilegij·
h Neſciendo·quia iuris ignorantia diuini vel naturalis non excu=
i Dignus·quē pnceps iudicat dignū et nos iudicabimus ſat·
ſi·xciij·di·c·i·ff·de re iudi·quidā·C·de aduo·diuer·iudi·reſtituende·
in ſi·ar·ꝯtra·quia
poſſum appellare
a iudice quē ipſe
ex certa ſciētia de
dit·ex de offi·del·
cū olim·ij·ext de
ap·nouit·extra d̄
ſen·et re iudic·cū
cauſam·
k Qui intra p=
uinciā·ptor tn̄ eſt
eligēdus vbi larē
fouet·vt·C· d̄ of
fi·pto· tres·ſiilit·
defenſor de ipa ci
uitate eligēdꝰ ē·
in auten·de dfen·
ciuita·§·i·⁊ vi·et
platus potius de
pprio gremio q̄
de alieno·vt· lxi·
di·nullus·et ſacer
dos de ppria dio=
ceſi·lxi·di·hortā
mur·
NEmini·retra
ctare ·ꝫ ipe
met vel eius ſuc=
ceſſor pt eam re=
uocare·vt·xxxv·
·q·ix·ſententiam·
COnſtituit ·q̄
ex iudeis ·i·
de familia ipſorū·
vel loquitur de iu
deis de nouo ad fi
dem conuerſis·
n Officia·s·di·
liiij·nulla officia·
o Cedibꝫ nota
ꝙ eccia iudicat d̄
hijs qui foris ſūt·
cōtra id qd̄ eſt·ij·
·q·i·multi·ꝫ i pe
na tpali ſiue in pe
cūiaria ſimiliter in
ſpūali ꝫ indirecte
vt extra d̄ vſuris
poſt miſerabileꝫ·
et eſt ſi·xxviij·q·
·i·ſepe·
MEtuētes·tar
ditatis·id ē
retētōnis·
q De pn̄ti· i·in
pn̄ti dn̄s iſte po=
terat p aliū iurarē
vt ꝫ pꝫ·et·c·di·
optatum·et ſcias
ꝙ pcurator dꝫ
iurare in animam
dn̄i·vt·lxiij·di·ti
bi dn̄o· ſed ſindici
ſiue iconomi in p
priā aiam· vt ex
tra de iur·calū·in
ptractandis·
r Sacra·ꝫ itel
ligē cū nō ē tanta
ſeuicia dn̄i q̄n ſuo
ſacramēto poſſit
credi·vt dixi·xxx
ij·q·i· de bn̄dicto
Iohannes·

circa eum aſperū fieri durūq; pate-
remur· alioqn ſi ɔtra fidē et vtilita-
tem dn̄icā veniſſe ꝓbaretur· ip̄e ſibi
met imputet· atq; ordinatōi ɔgrue
ſbiacēt· q̄ ſupueniēti filio nr̄o viro
ſpectabili ortoſio ſic eſt ad ſingula
queq; ɔuictus vt apire os nō poſ-
ſit· et vera eſſe q̄ huic obiceretur vo
ce ꝓpria fatetur· ideoq; teneatur in
cuſtodia mācipatus· ¶ Idē ſiracu
ſano conſtātino et laurētio epis·
Eripiat̄ in libertatē ſui9 cui xp̄iano
iude9 ſignaculū circūciſiōis impreſ
ſit· alioquin dn̄o ſuo ab eccleſia red
detur inuit9·

Iudas q̄ iudai-
ce profeſſionis extitit man-
cipium· iuris ſui q̄ ante paucos an
nos ſe aſſerit ɔpaſſe· nūc ad ecc̄iam
venefranā ɔfugiſſe ſuggeſſit ſic pe-
titorij teno2 annexus oſtēdit· eo q̄
dicat ſibi ab infantia nup xp̄iano a
p̄fato dn̄o ſignaculū circūciſionis
infixum· Quaꝓpter vr̄a diligenter
inter vtrūq; ſollicita cura reꝝ fide-
liter examinet veritatē· q̄tinus nec
religio temerata videat̄ nec ſeruus
hac obiectōe mētitus ɔpetētis iura
dn̄i declinare ɔtēdat· ¶ Itē ex con
cilio toletano duodecimo·
De atrio ecc̄ie qd̄· xxx· paſſib9 du-
rat niſi poſt datā ſecuritatē fugiēs
non abſtrahatur·

Diffinit ſcm̄ conciliū vt nullus
audeat ɔfugiētes ad ecc̄iam vel re-
ſidentes inde abſtrahē· ꝗ quaſcunq;
nocibilitates dāni ſeu ſpolij reſiden-
tibus in loco ſcō inferre· ſ; eſſe poti
us hijs etiā ip̄is qui ecc̄ias petūt p
om̄ia licitū in· xxx· paſſus ab ecc̄ie
ianuis ꝓgredi· In quib9· xxx· paſ-
ſibus vniuſcuiuſq; ecc̄ie in toto cir
cuitu reuerētia ɔfendatur· ſic tn̄ ut
hij qui ad ecc̄iam ɔfugiūt in extra-
neis vel lōge ſepatis ab ecc̄ia domi-
bus nullo modo abſcedāt· ſ; in hoc
· xxx· paſſuū numero abſq; domorū
extranearū receptaculo ꝓgredien-
tes aditū obtinebūt· q̄liter ad req̄-
ſite nature vſū debitis exeāt locis
et nullo teneātur euētu neceſſitudi
nis qui dn̄icis ſe defendēdos com-
miſerit clauſtris· Si q̄s aūt h̄ decre
tum violare tēptauēit et ecc̄iaſtice
excōicatōi ſubiaceat et ſeueritatis
regie feriatur ſn̄a· Ip̄os aūt q̄ ad
ecc̄iam ɔfugiūt ſi iuxta priſcoꝝ ca-
nonū inſtituta· hij qui eos repetunt
ſacramenta reddiderint· et ſacer-
dos ecc̄ie ip̄ius ab ecc̄ie foribus nō
abſtraxerit· ꝗ fuga taliū ſi euenerit
ſacerdoti querēda eſt· ꝗ dānoꝝ ſen-
tētia ſm electōe; p̄ncipis huiuſmo
di ſacerdotib9 irrogāda ē· ¶ Itē ex
ɔcilio aurelianēſi·
Ante datā ſecu
ritatē de atrio ecc̄ie fugitiuus non
cogat̄ exire·

Id oſtituim9
obſuādū qd̄ ecc̄iaſtici cano-
nes decreuert· ⁊ lex romana ɔſtituit
vt ab ecc̄ie atrijs vel domo ep̄i eos
abſtrahē oīno nō liceat· ſ; nec altē̄
ɔſignare niſi ad euāgelia datis ſa-
cramētis de morte ⁊ ɔbilitate ⁊ om̄i
penarū genē ſint ſecuri· ita vt ei cui
reus fuēit crimioſus de ſatiſfactōne
ɔueniat· Qui ſi ſacramēta ſua con-
uictus fuerit violaſſe reus piurij n̄
ſolū a ɔm̄ione eccleſie vel omniū cle-
ricoꝝ verū etiā catholicoꝝ cōuiuio
ſepetur· qd̄ ſi is cui reus ē voluerit
ſibi intenſione faciente componi· et
ipſe reus actus timore de eccleſia
diſceſſerit ab ecc̄ie clēicis nō q̄rat̄·
Seruus aūt qui ad ecc̄iam confu-
gerit ꝓ qualibet culpa ſi a dn̄o pro
admiſſa culpa ſacramētum ſuſcepe-
rit ſtati ad ꝓuiciū dn̄i ſui redire co-
gatur· et poſtq̄ꝫ dato ſacramēto do
mino ſuo fuit ɔſignatus· ſi aliq̄d pe
ne ꝓ eadē culpa qua excuſatur ꝓba
tus fuerit ptuliſſe ꝓ ɔtemtu ecc̄ie ⁊
p̄uaricatōne fidei a cōmūione ⁊ cō-
uiuio catholicoꝝ extrane9 hēatur·
Si vero ꝓuus ꝓ culpa ſua ab ecc̄ia
defenſatus ſacramenta dn̄i clericis
exigētib9 de impūitate pcepit exi-
re volentē a dn̄o liceat occupari·
¶ Occaſione nāq; religionis ꝓuus
dn̄m ſuū ɔtemnē et eius miniſteriū
deſtituere nō deb;· ¶ Vnde in gan
grenſi ɔcilio legit̄·
Religiōis oc
caſione dn̄m ſuū non audeat
ſeruus ɔtēnē·

Si quis ꝓuū
alienū occaſione religionis doceat
dn̄m ſuū ɔtemnē ⁊ eius miniſteriū
deſtituere· ac nō potius docuēit illū
dn̄m ſuū bona fide ⁊ cū omni honori
ficētia deſuire anathema ſit· ¶ Itē
ex ɔcilio martini p̄pe·
Corripiat̄ du
riſſime qui cauſa religionis docuēit
ſeruū dn̄m ſuū contemnere·

Si quis ꝓuū alienū cā religio-
nis doceat ɔtemnē dn̄m ſuū ⁊ rece-
dere a ꝓuicio eius duriſſime in om-
nibus arguatur· ¶ Item ex ɔcilio
carthaginēſi caplo· xxxi·
Primati
inſinuetur nēc̄itas qui res ecc̄ie diſ
trahē cōpellit̄

Nullus res
ecc̄ie diſtrahat· q̄ ſi reddit9
nō h; ⁊ aliqua nēc̄itas nimia cogit
hāc inſinuādā eſſe p̄mati ip̄ius pro
uicie cēſemus vt cū ſtatuto nume-
ro ep̄oꝝ vtrū faciēdū ſit arbitret̄·

Vxor· ad bar
barorum· ꝓ
prium eſt nomen
ſicut carbonien-
ſium·
b ¶ Sibimet· q̄
non petijt caucō-
nē de impūitate·
c ¶ Imputet· no
ta ar· q̄ imputet
ſibi q̄ de iure ſuo
cōfiſus noluit vti
beneficio canonis
vnde ſi q̄s de iure
ſuo ɔfiſus incon-
tinenti litem con
teſtetur non peti-
tis inducijs bene
preiudicat ſibi li-
cet quidā h̄ ne-
gent q̄a lex dicit
q̄ lite ɔteſtata ɔ
tra h̄ indultū ha
bita pro nichilo
habēda ē· vt· iij·
· q· iij· offerat̄· Itē
habes hic q̄ ali-
quis poteſt renū-
ciare p̄uilegio qd̄
ad honorem celeſ-
ſtem inductum ē·
contra illud· ex-
tra de fo· compe·
ſi diligenti· ſimi-
le huic dicit lex
imputet ſibi qui
pro nouo benefi-
cio vetus eligit g̃
uamen· C· de iur̄·
deliber̄· l· vlti· §·
penult̄·

carceris ꝓuidebit
captiuis· ut· C· de
ep̄ali aud· iudices
f ¶ Principis· id
eſt iudicis eccleſia
ſtici vel principa
lis pſone ſcilicet
actoris et ſic non
obſtat· xcvi· di·
deniq;·

Id conſtitui
m9· vel i do
mo· q̄ dom9 erat
īfra q̄dragīta paſ
ſus· ut· xli· di· epi
ſcopus vilem· et
de conſe· di· iij·
ep̄us· Idem tamē
p̄uilegiū habet ſi
ē extra iſtos paſ-
ſus·
g ¶ Conſignare·
id eſt tradere·
h ¶ Vt ei· id eſt
cum eo·
i ¶ Criminoſus·
id eſt obnoxius·
k ¶ Conuiuio· id
eſt conſortio
l ¶ Intenſione· id
eſt plus debito re
quirit·
m ¶ Occupari· au
ctoritate ꝓpria vt
vid; ar· extra de
emuni· ec· inē· in
ſi· licet ſit ar· ɔtra
· ſ· e· c· ꝓx· in ſi·
vt· C· de hijs qui
ad ec· cōfu· l· iij·

Iudas ante
paucos· ſ·
di· liiij· mancipia·
⁊· c· nulla· ⁊· c· fra
ternitatem· ɔtra·
ſed aliud eſt dice-
re ſe velle xp̄ianū
fieri· et ſecundum
q̄ illa capitula lo
quūtur· et aliud ē
dicere ſe eſſe xp̄i-
anum ⁊ mentiri ut
ſic poſſit recede-
re a domino ſuo
ſm q̄ loquitur h̄·
Diffiniuit· de
fendatur· ſ;
quis prouidebit
illis interim in ex
penſis· ꝶn̄· ecc̄ia
ut· C· de hijs qui
ad ec· ɔfu· l· p̄ſen-
ti· in ſi· ſic cuſtos

Nullus· q̄ ſi
redditus· id
eſt mobilia bona
que ſufficiunt ad
ſoluendū debitū·
¶ Vt cū ſtatu-
to· iſtō hodie non
req̄rit̄ quia hodie
ſuffic̄ ɔſenſus ep̄i
et capituli· xij· q·
· ij· ſine exceptōe·
et extra de hijs q̄
ſiūt a p̄la· quāto·
et· c· cum apoſto-
lica ſedes·

et ſi tanta vrget neceſſitas eccleſie vt non poſſit ante primatẽ cõſulere ſaltẽ vicinos ↄuocet epiſcopos ↄcurãs ad ↄcilium omnẽ referre neceſſitatem eccleſie. quod ſi non fecerit reus deo ⁊ ſancto ↄcilio venditor honore amiſſo teneat̃. ¶ Itẽ ex ↄcilio agatẽſi.

Sine licentia epi qcquid abbas vẽdiderit irritet̃.

IN venditõibus quas abbates p̃ſumunt facẽ hec forma ſeruetur. vt quicq̃d ſine epi licẽtia venditũ fuerit ad poteſtatẽ epi reuocetur. Mancipia vero monachis donata ab abbate manumitti non licet. Iniuſtũ enim putam9 ut monachis quotidianum rurale opus facientib9 ſerui eoꝝ libertatis ocio potiantur. ¶ Etiam ſi epo ↄſentiente monaſterij poſſeſſio ab abbate data fuerit. nullius momẽti erit donatio niſi forte in eccĩe fabricã erigendaꝫ donatõ p̃ceſſerit. quo caſu tantũ ei donare licet quantuꝫ eccĩe parietes cõcludunt. ¶ Vnde gregorius ſcribit.

Nullo titulo res monaſtarij valent ab eius iure ſeparari.

QVeſti ſũt nobis prediꝯti monaſterij monachi abbateꝫ ſuũ intra quillitanũ caſtrũ terrã que in ſexcẽtos pedes extenditur ſub p̃textu fabricãde eccleſie fraternitati tue donatõis titulo cõceſſiſſe. Ideo volumus quantũ parietes pñt edificate eccĩe circũdare iuri eccĩe vẽdicare. Quicquid vero extra p̃ietes eiuſdẽ eccĩe eſſe poterit in iure monaſterij ſine difficultate aliqua reuertatur. q: neq; mũdanarũ legũ nec ſacroꝝ canonum ſtatuta p̃mittũt res monaſterij ab eius iure quolibet titulo ſegregari. Ea ꝓpter donatõnẽ eiuſdeꝫ terre q̃ ↄtra rõnem fc̃a eſt ſine aliqua dilatõne reſtitue. ¶ Sed notãdũ eſt ꝙ aliud ẽ in ſuos vel ꝓpinquoꝝ vſus res eccĩe ↄuertẽ. q̃d p̃nicõſam cupiditatẽ ſacri canones vbiq; ꝓhibent et dãnabilẽ oſtendunt. Aliud eſt ꝙ ex diſpenſatõne caritatis hũane infirmitati ↄſulitur. vt quõdã illi ſua reddãtur qui in ſacro ꝓpoſito manere ↄtemnit. qđ non tam iure fori q̃ iure poli nõnullos ſanctoꝝ feciſſe legimus. Beatus enim iohannes euangeliſta duob9 iuuenibus quos penituerat oĩa ſua ꝓ xpo reliq̃ſſe et paup̃ib9 erogaſſe. aurũ ⁊ gẽmas reddidit vt cũcta que vendiderant ſibi redimerẽt. Sed obicitur beatus iohannes non oblata reddidit que pauperibus iam erogata fuerãt. ſed alia recõpẽſauit que in pauperum vel eccleſiarũ facultatib9 nũquam computata fuerant. Similiter ſi abbas vel epiſcop9 aliqua habuerit que in eccleſiaſticis facultatibus nõdum ſunt annumerata exemplo beati iohannis det illa recedenti. oblata vero eccleſie retineat. ¶ Sequatur ergo aliud exempluꝫ quo eadem que oblata ſũt laudabiliter reddita mõſtrentur. ¶ Ait enim auguſtinus in ſermone de vita clericoꝝ.

Nõ debꝫ eccĩa ſuſcipe q̃ filio exheredato ſibi offerentur.

QVicunq; vult exheredato filio heredem facere eccleſiam querat aliuꝫ qui ſuſcipiat nõ auguſtinũ. imo deo ꝓpicio neminẽ inueni. et quam laudabile factũ ſancti aurelij carthaginenſis epi. Quidam enim cum nõ haberet filios nec ſperaret res ſuas oĩes retẽto ſibi vſufructu donauit eccleſie nati ſunt ei filij reddidit epiſcopus nõ opinanti ea que illi donauerat. In poteſtate habebat epiſcopus non reddere ſed iure fori nõ iure poli. ¶ Ecce ꝙ aliquando oblata iure et laudabiliter redduntur. verum nõ hoc exemplo recedenti ſua demonſtrantur. Aliud eſt enim in profeſſiõe vite ſue perſiſtere. aliud a propoſito ſui ordinis diſcedere. Si ſanctus aurelius degenti in laicali habitu oblata reddidit quia poſt oblationem filios recepit. non ideo in apoſtaſiam eũtibus ſua reddenda ſũt quibus vtilius neceſſaria ſubtraherentur vt coacti redirent ad ordinem a quo receſſerant. Sed ſicut inimicis et p̃ſecutorib9 iubemur neceſſaria ſubminiſtrare. ſic ab apl'o monemur tempus redimere vt expeditius orationi vacemus. ſic ne eccleſia ſcandalum patiatur ne diſcedens in deteriora precipitetur. ne in p̃niciẽ monachoꝝ ã incendiuꝫ monaſterij occaſione ſuoꝝ exardeſcat. laudabilius ſua ſibi non dico redduntur ſed auferri ſinuntur. q̃ ab illo iſta inferuntur.

a ¶ Nõ poſſunt. ar. ẽ hic ꝙ ſi ꝓpẽ p̃iculum more non poſſunt abſentes citari ad electionem ꝙ eis abſentib9 ⁊ nõ vocatis p̃t fieri electõ. vt xcvi. di. c. i. v. eulaſius. xxvi. q. vi. aurelius.

IN vẽditõib9. epi. q̃dã dicũt id qđ hic d: et. xij. q. ij. abbatibus. hodie non tenere p̃ id qđ eſt ĩ. ꝓxi. q. ij. nullã. vbi d: ꝙ tota diſpoſitio monaſterij ad abbatẽ pertinet. ſed eis obuiat qđ ẽ extra ď re. ec. alie. c. i. ⁊ h̃ ſcias ꝙ nullum p̃dium poteſt alienari incõſulto epiſcopo loci ĩ cui9 dioceſi ſitũ ẽ p̃diũ vt. C. de p̃dijs et alijs reb9 mi. ſi p̃diũ. et ex̃ ď fo. cõpe. ſane.

c ¶ Manumittit. q: qui manumittit mancipiũ eccleſie duo dabit eccleſie ꝓ illo. ut. xij. q. ij. eps qui. ſed cum abbas nl̃ habeat g̃ nl̃ pot̃ dare. vt. liiij. di. abbati.

b ¶ Etiam ſi epo ↄſentiẽte. nõ dicit hñ q: hñ p̃t auctoritate epi abbas alij dare eccĩam. h̃ ideo reprobat᷑ donatõ facta ab abbate cũ ↄſenſu epi in ſequẽti capitulo q: ipi epo dedit abbas. et epus ipe non potuit ↄfirmaẽ donatõnẽ ſibi factã. q: nemo p̃t p̃ſtare auctateꝫ rei ꝓprie. vt ex̃ de in ſti. cũ ad nr̃aꝫ. ff. de auct. tu. l. i.

QVeſti ſunt. vendicare. tñ hec eccĩa erit ſb alio monaſterio. de cui9 rebus ↄſtructa ẽ vt. xij. q. ij. apl'icos.

d ¶ Reuertat᷑. ar. ꝙ donatõ propter ẽ valida propter nõ. vt. xij. q. ij. ſi q̃s. ſed nõne iſta eccleſia habebit viaꝫ qua ibitur ad ipſam. naꝫ qui habꝫ hauſtuꝫ iter debꝫ habẽ. vt. ff. ď ſui. ruſti. p̃di. Itẽ ſic. §. qui habet hauſtum. R̃n̄. ſic habebit h̃ monachi ñ cogẽt gratis eam dare. ſed cogantur vẽdere viam iuſto p̃cio. vt. ff. de reli. ſi quis ſepulcrũ.

e ¶ Duobus. tito et eugenio. h̃ nõne beatus iohannes renũciauerat proprijs. vtiq; g̃ quicquid habuit acquiſitũ fuit pauperibus. vel illi eccleſie ad quam ſe tranſtulit. h̃ dic quod adhuc non p̃uenerat res ad eccleſiam illã. vel dic ꝙ ď virgis fecit illud argentuꝫ quod dedit.

h ¶ Si abbas. ſophiſtice et male reſpõdet q: quam cito abbas habet aliquid tam cito ſtatim illud fit eccleſie.

QVicunq;. nõ reddere. ſi. xiiij. q vi. comperimus. ſed nõne filius natus iure cõmuni poteſt reuocare legitiaꝫ portõnem ſuam. ſi pater omnia bona ſua donauit. ut. C. de inoffi. do. ſi totas. nam aliquis liberto ſuo ďdit bona ſua cũ crederet ſe nõ habiturũ filios. nunquid filius poſtea natus non ſolum partem ſed etiaꝫ totum reuocabit ut. C. de reuo. donac̃. ſi nunquam. R̃n̄. verum eſt. et quod hic dicitur intelligenduꝫ eſt ꝙ eccleſia non cogitur totum reddere ſed tantum legitimam porcõnem. vel canõ corrigit legem.

k ¶ Iure fori. q̃i diceret ad hoc ñ cogebat᷑ iure actionis ſed quadam naturali eq̃tate tenebat᷑ ab h̃. ij. q. iij. hinc colligitur.

l ¶ Nõ iure poli. i. quadam naturali equitate.

m ¶ Vtili9. s. v. q. v. nõ oĩs.